

23 april 2014

Nieuwsbrief april 2014

Geachte lezer,

Hierbij ontvangt u de nieuwsbrief van de SVWN waarin de introductie van de nieuwe visitatiemethodiek 5.0, met ingang van 1 april, centraal staat. U leest o.a. hoe minister Blok de methodiek in ontvangst nam en over de bijeenkomst met onze oprichters en een groot aantal corporatie bestuurders. De nieuwe methodiek is met veel enthousiasme ontvangen. Er bereiken ons voornamelijk positieve berichten over de verbeteringen. Uiteraard horen we graag uw ervaringen met het werken met de nieuwe methodiek.

Ter ondersteuning van de visitatoren bij de toepassing van de nieuwe methodiek en om ervaringen uit te wisselen, hebben we twee masterclasses georganiseerd. Een korte omschrijving van de inhoud treft u ook in deze nieuwsbrief.

Op basis van de uitgevoerde visitaties in de afgelopen jaren is, een analyse gemaakt van de governance scores. Dit vormt de basis voor een artikel dat o.a. gepubliceerd is op de website van de VTW en het Nationaal Register. En het is eveneens in deze nieuwsbrief opgenomen.

dr. Diana de Jong, directeur-bestuurder SVWN

Minister Blok neemt vernieuwde visitatiemethodiek in ontvangst

Op donderdag 27 maart 2014 heeft Minister Blok (Wonen en Rijksdienst) de vernieuwde visitatiemethodiek voor woningcorporaties in ontvangst genomen. Hij onderstreept hiermee het belang van een onafhankelijke en integrale beoordeling van de prestaties van corporaties.

De methodiek is aangeboden door drs. Steven de Waal voorzitter van de Raad van Toezicht en dr. Diana de Jong, directeur van de Stichting Visitatie Woningcorporaties Nederland (SVWN), die de methodiek ontwikkelt en beheert. De nieuwe methodiek is tot stand gekomen na advies van het College van Deskundigen.

Visitatiemethodiek 5.0: op 1 april overhandigd aan oprichters

Op dinsdag 1 april 2014 heeft de SVWN de vernieuwde visitatiemethodiek 5.0 gepresenteerd aan ruim 50 corporatiedirecteuren en vertegenwoordigers van de oprichtende partijen VTW, Aedes, de Woonbond, het ministerie van BZK en de VNG.

Na introductie van de nieuwe methodiek door dr. Diana de Jong, directeur van de SVWN en een inhoudelijke toelichting hierop door prof. dr. Johan Conijn, voorzitter van het College van Deskundigen, overhandigde drs. Steven de Waal, voorzitter van de Raad van Toezicht SVWN de eerste exemplaren van de nieuwe methodiek aan de vertegenwoordigers van VTW, Aedes, Woonbond, het ministerie van Binnenlandse Zaken en VNG.

In zijn toelichting constateerde De Waal dat er de laatste jaren veel ten goede is veranderd rondom de sfeer van visitaties in de corporatiesector. "Visitatie is inmiddels omarmd door directeur-bestuurders en raden van commissarissen. Belangrijk is volgens hem dat de Governancecode wordt getoetst en gecontroleerd als onderdeel van de methodiek. En dat is strikter dan de wijze waarop wordt omgegaan met bijvoorbeeld de code Tabaksblad of toepassing van governancecodes in bijvoorbeeld het onderwijs en de zorgsector", merkte De Waal tevreden op.

Conijn informeerde de aanwezigen over de uitgangspunten en doelstellingen die leidend waren in het advies van het CvD over de nieuwe methodiek. Samengevat zorgt de nieuwe methodiek voor meer value for money, groter onderscheidend vermogen, meer stimulans voor corporaties om te leren van visitaties en een sterkere betrokkenheid van belanghebbenden (met name gemeenten en huurdersorganisaties). Daarnaast is geborgd dat de resultaten van visitaties uit de vorige ronde zoveel mogelijk vergelijkbaar blijven. Dit is van belang omdat de meerderheid van de corporaties inmiddels voor de tweede keer gevisiteerd wordt.

De belangrijkste wijzigingen in de nieuwe methodiek

Op hoofdlijnen lijken methodiek 4.0 en 5.0 op elkaar. Nieuw is dat de ambities van corporaties niet langer maatgevend zijn, maar dat de externe opgaven centraal staan. Daarnaast is de ruimte voor inbreng van belanghebbenden, met name huurders en gemeenten vergroot.

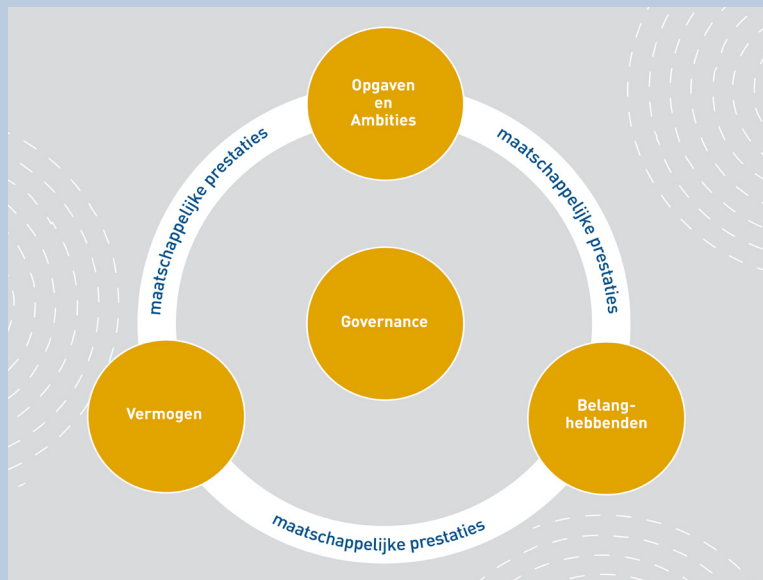
In de nieuwe methodiek heeft Governance een belangrijke, zelfs letterlijk centrale plaats. De visitatiemethodiek is het enige instrument in de corporatiesector dat de Governance beoordeelt.

Een andere aanpassing in de methodiek is de samenvoeging van de onderdelen Presteren naar Opgave en Presteren naar Ambities waardoor het instrument compacter en overzichtelijker is geworden. En tot slot biedt de vernieuwde recensie de ruimte aan visitatoren om vanuit een overstijgend perspectief opgedane inzichten en constatering een plek te geven.

Voor een volledig inzicht in de [nieuwe methodiek](#) verwijzen wij u naar onze website

Vanaf 1 april 2014 worden alle visitaties volgens methodiek 5.0 uitgevoerd.

Alle corporaties ontvangen per post een gedrukte versie van de [nieuwe visitatiemethodiek 5.0](#) die uiteraard ook via de website www.visitaties.nl is te downloaden

Masterclasses voor visiterende bureaus

Op 12 en 17 maart organiseerde de SVWN een masterclass voor visitatoren over de nieuwe visitatiemethodiek. Doel van de bijeenkomsten was de visitatoren bekend te maken met de nieuwe methodiek en de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van 4.0 inzichtelijk te maken.

Vanuit het College van Deskundigen is tijdens de bijeenkomsten een toelichting gegeven op de wijze waarop de nieuwe methodiek tot stand is gekomen. Daarnaast is uiteengezet welke doelstellingen worden beoogd met de aanpassing van de methodiek.

Aan de beide bijeenkomsten namen in totaal bijna 70 visitatoren deel. Zij hebben in groepen gediscussieerd over de praktische toepassing van de methodiek en ervaringen uitgewisseld. Vanaf 1 april zijn zij goed voorbereid met de nieuwe methodiek aan de slag.

Analyse governance scores: kleine corporaties scoren minder goed

Op 21 januari 2014 heeft de VTW een artikel op haar website geplaatst over de governance van woningcorporaties in 2013.

Zie: <http://www.vtw.nl/15/631/corporaties-scores-beter-op-governance-in-2013.html>

De belangrijkste conclusie is dat de governance van woningcorporaties in 2013 is verbeterd ten opzichte van eerdere jaren. Het gaat dan om het gemiddelde cijfer voor governance uit de visitatierapporten volgens methode 4.0. Dit cijfer is opgebouwd uit de gegevens over besturing, intern toezicht en externe legitimatie.

Nadere analyse

De SVWN heeft de cijfers aan een nadere analyse onderworpen. Hieruit blijkt dat met name de kleinere corporaties (< 2500 vhe) op het gebied van governance niet beter zijn gaan presteren. In 2011 was het gemiddelde cijfer voor de kleinere corporaties (< 2500 vhe) een 6,4 ; in 2012 een 6,3 en in 2013 een 6,1. Voor het interne toezicht (zoals getoetst aan de VTW criteria) blijken de kleinere corporaties in 2013 zelfs onder een 6 (namelijk een 5,9) te scoren. Deze dalende trend wijkt af van het algemene en veel positievere beeld van grotere corporaties (> 2500 vhe).

Werken aan governance

“Het is goed dat deze analyse is uitgevoerd,” aldus directeur Albert Kerssies van de VTW.

“Want hoewel het met grote corporaties met meer dan 2500 verhuureenheden de goede kant op gaat met governance, is het wel zorgelijk dat kleine corporaties hierbij achterblijven.”

Uit de cijfers blijkt dat voor de genoemde grotere corporaties het governance cijfer steeg van 6,7 in 2012 naar 7,0 in 2013. "Mooi werk van deze corporaties," vult Kerssies aan. Directeur-bestuurder Diana de Jong van SVWN vindt het achterblijven van kleine corporaties zorgelijk. "Het verschil tussen de kleinere en de grootste corporaties is in 2013 bijna een heel punt. Een verklaring voor de verschillen kan zijn dat de grotere corporaties langer en consequenter werken aan professionalisering van hun organisatie en daarbij consequenter gebruik maken van de Plan-Do-Act-Check cyclus."

Kerssies merkt hierbij nog op dat ongeveer 98% van de interne toezichthouders bij de VTW zijn aangesloten. "We 'missen' ook vooral kleinere corporaties als lid. Wellicht zie je dat nu ook terug in deze gegevens."

De kleinere corporaties vragen de komende jaren extra aandacht op het punt van governance. De resultaten van de visitaties bieden aanknopingspunten ter verbetering en professionalisering van de organisatie. Meer en beter gebruik van de resultaten wordt door de SVWN en de VTW gestimuleerd.

De Jong en Kerssies roepen alle corporaties, groot én klein, op om nog meer werk te maken van governance, zodat de cijfers over 2014 verdere stijgingen laten zien.

Zicht op intern toezicht corporaties

In NRC Handelsblad van 5 februari wordt in het artikel "Toezichthouder bij corporatie komt nu zelf onder toezicht" gesteld, dat niet te controleren is of de toezichthouder bij een corporatie zijn werk goed doet. Daarom komt er een website. De aanname dat er geen zicht is op het toezicht bij corporaties is echter onjuist. Intern toezicht wordt al sinds 2011 beoordeeld in de visitaties. De resultaten daarvan zijn openbaar, zie onze website www.visitaties.nl. De verplichting tot visitatie vloeit voort uit de Governancecode Woningcorporaties en is in de concept-Herzieningswet een wettelijke verplichting. De Governancecode bevat ook normen voor goed intern toezicht, deze worden in de visitatie getoetst.

Door een visitatie leggen corporaties verantwoording af. Een onafhankelijke, deskundige visitatiecommissie beoordeelt onder andere het interne toezicht. Dit oordeel komt tot stand via een objectieve en gezaghebbende methode. Deze methode zorgt niet alleen voor een eenduidige en uniforme beoordeling van het interne toezicht maar plaatst dit oordeel ook in het perspectief van de belanghebbenden. Huurders en gemeenten worden immers actief betrokken in het visitatieproces en geven hun mening. Dit weegt mee in het oordeel van de visitatiecommissie. Ook huurders hebben inzicht in het interne toezicht, omdat alle visitatierapporten openbaar zijn.

Uit de visitaties blijkt bijvoorbeeld dat de cijfers voor het interne toezicht de afgelopen drie jaar vooral aanleiding tot zorg geven bij de kleinere corporaties. Corporaties met minder dan 2500 verhuureenheden scoren in 2013 een 5,9 tegen een 6,3 in 2011. Een dalende trend dus. Daarentegen zien we bij de grotere corporaties een stijgende lijn; van een 6,6 in 2011 naar een 7 in 2013. Dit kan worden verklaard doordat grotere corporatie meer en duidelijker beleid hebben geformuleerd. Dat biedt handvatten voor het toezicht. Daarnaast hebben ze doorgaans ook meer geld en zijn daardoor professioneler. Dit betekent dat zij zich blijven verbeteren; een belangrijke succesfactor voor corporaties.

Inzicht in de prestaties van corporaties en de kwaliteit van het toezicht draagt bij aan de maatschappelijke legitimiteit van corporaties. Dit is hard nodig. Een nieuw 'systeem' voor toezicht op het toezicht echter niet. Binnen het visitatiestelsel zijn in de afgelopen zes jaar ruim 420 visitaties uitgevoerd. Dit stelsel functioneert goed en wordt gesteund door de sector. Goed intern toezicht is geen doel op zich maar een belangrijke voorwaarde om tot de gewenste maatschappelijke prestaties door corporaties te komen. Daarom moet het interne toezicht beoordeeld worden in het totale kader van de prestaties, zoals de visitatiemethodiek ook doet. Het opzetten van een nieuw systeem is verloren energie die beter besteed kan worden in het, op basis van reeds beschikbare gegevens, verbeteren van de kwaliteit van het interne toezicht bij corporaties. Het stelsel van visitaties zit goed in elkaar het gebruik van de resultaten kan nog beter!

Reactie op dit artikel kunt u sturen naar: info@visitaties.nl